

TÄHKEKE

NR. 9 1973

Pildistanud JAANUS REMME

Mis peab tegema esimese klassi poiss, kes õhtul voodisse minnes on kindlalt otsustanud ärkvel püsida? Ragner toppis lina ja madratsi vahele oma vanad ehitusklotsid.

Kell lõi üksteist. Siis pool kaks-teist. Kohe pärast seda koputati aknale. Kellegi summutatud hää häädis suurt venda Mihklit.

Tähendab, see oli juhtunud. Nagu raadioteates hoiatati, oli tuul põhja pöördunud ja külma õhu üle Soome lahe kandnud. Öökülm! Nüüd, kus kooli õidepuhkenud aed näis valge pilvena!

Aga eks olnud seda juba paar päeva kardetud. Ja paaril õhtul oli pioneeride patrull väljas olnud. Iga poole tunni järel oli käidud all- ja ülaaias vaatamas, kui palju näitab kraadiklaas maapinnal, kui palju puuvõras. Nii viisi kuni keskööni. Siis oli bioloogiaõpetaja patrullipoisid internaati magama saatnud. Kui keskööl veel viis-kuus kraadi sooja, ei ole öökülm tõenäoline.

Nüüd polnud kesköö veel käes, aga juba oli elavhõbedasamm nullini langenud.

Vaevalt jõudis suur vend kaduda, kui Ragner voodist välja hüppas. Kampsun, suusamüts, vafeeritud jopp, villased sokid, kummikud — ja libises temagi läbi akna.

Kooliaia õites puud valendasid kohe teispool maanteed. Ragner puges läbi kuuseheki ja vaatas ringi. Aia kaugemas servas liikusid tumedad kogud. Üksteise järel süttisid seal tulukesed. Neli, viis, kuus lõket — loendas Ragner. Koolimaja poolt lähenesid jalgrattatulede kiirtevihud. Seal tuli abiväge. Virgatsid olid lähedal elavatele pioneeridele häireteate viinud.

Juba põles kaksteist lõket. Muidugi ei suutnud need õhku kiviõrd soojendada. Kes suudab ilma soojaks kütta — ütles Ragneri vanaema alati. Kuid lõkked tegid midagi muud. Neist tõusis paksu suitsu. Suits kerkis õites õunapuude kohale, valgus pikkamisi üle terve aia.

Olge uuel kooliaastal virgad lapsed!

HÄIRE

Illustreerinud EDGAR VALTER

«Nagu tekk,» mõtles Ragner ja jooksis kasvuhoone taha, kuhu nende klass oli pargist riisunud puulehti tassinud. Ühe suitsutule võtab ta igatahes enda hoolde. Aia ääres oli rohi juba valgeks tõmbunud. Kuid seal, kuhu suitsuvaip ulatus, tilkusid puud ja põõsad, nagu sajkas vihma.

«Miinus kaks!» kuulis Ragner õpefajat ütlevat. «Kõige rohkem tossu tuleb puukuuri prahist!» kiitis kusagil lähedal Mihkli hääl. «Jutt või asi,» mõtles Ragner. «Näe, mina põletan mulluseid puulehti, — ja kellel on rohkem suitsu.» Ta teadis, et pikka pidu tal ei

ole. Tarvitseb vennal vaid teda märgata, kui voodissesõit on kindel. Aga samuti teadis ta, et tuled öös, suitsu kirbe lõhn, lõkete vahel sagivad mustad kogud ja kahutanud rohu iselaadne kõhin jäävad talle kauaks meelde. Et ta mäletab seda kõike ka siis, kui rohelistest nupsudest on saanud suured punaküljelised õunad.

IRA LEMBER

SEPTEMBER JU KÄES

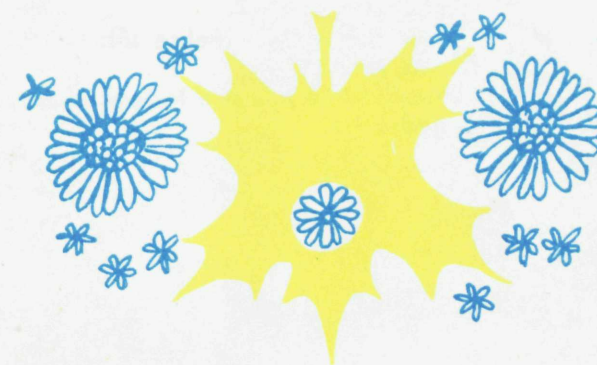
ON KOLLANE LEHT
JUBA VAHTRAPUUL
JA KALENDRILEHT
NÄITAB SÜGISEKUUD.

JA JÄLLE ON KOOLIS
KÕIK ANDED, KÕIK PEETRID,
JA KASVU NEIL JUURES
ON VEERAND MEETRIT.

ON SUVERÖÖMUD
NEIL SÄRAMAS PALGES,
ON KÄTES SITKUST
JA RAMMUGI JALGES.

NEIL SAATJAKS
TUULE- JA ADRUHÕNG
NING SUVEJUTTUDE
OTSATU LÕNG.

SEPTEMBER JU KÄES
JA IGAL POOL
KÕRVAD ON KIKKIS,
SEST ALGAB KOOL!

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

LUGEMIK JUTUSTAB

Ma pole tavaline juturaamat või mudilaste pildiraamat, ehkki minus on nii toredaid jutte kui ka värvilisi pilte. Olen hoopis III klassi lugemik.

Ütlete muidugi, et minusuguseid on tuhandeid, kes iga päev portfellides ja ranitsates kooli ning kodu vahet rändavad. Olgu, aga mina olen toreda tüdrukunõpsi Merle koolikotis ja aitan talle viisi koguda.

Olen nii õnnelik, kui ta minust ilmekalt «Tigedat tikrit» loeb või naeruturtsatustega pooleks kodus Tootsi-lugusid uurib.

Merle on mul hoolas omanik. Minu sini-valgele kostüümile pani ta korraliku paberi ümber. Minu lehti keerab ta hoolikalt, käed on tal alati nii puhtad. Ja kui õrnalt ta mind vahel paitab!

Minu murepäevad on nüüd möödas. Esimesel aastal, kui ma uhiuena trükikojast tulin, sai mu raamatukogust endale üks tige näoga poiss — Leo.

Küll ta lennutas mind! Kord maandusin aknalaua, kord põrandal. Ükskord lõi ta minuga isegi ühele tüdrukule pähe. Olin siis nii põrutatud ja põdur.

Teisel aastal sai minu endale lehviva juuksetukaga poiss, ise ilus ja puhas. Aga juba järgmisel päeval tegi ta minusse sinised sõrmejäljed.

Ristisin ta Tindi-Tõnniks. Kevadel sai ta minu hoidmise eest hindeks ainult kolme.

Arvasin, et mu elupäevad on loetud ja pean nüüd vana-paberi hulka rändama. Kuid ei, pioneeride osavad sõrmed kleepisid ja puhastasid mind nii, et tulin nagu kapitaalremondist.

Ja siis sain endale tõelise sõbra, oma Merle.

Aitäh, Merle!

Sinusugustele headele lastele tahan veel palju aastaid tarkust jagada.

ÜLLI ROOSAAR,
Vasalemma 8-kl. Kooli õpilane

SEENEMIKK

SEENEMIKK, SEENEMIKK,
KÜLL SA OLED IMELIK! —
MAGAD SENI SAMBLA SEES,
KUNI LEIAN SINU EEST.

ASTA SEPASTE,
Keila 1. Keskkooli õpilane

«Tähekoondusel» — joonistanud Tallinna
34. 8-kl. Kooli II-a klassi õpilane
JANA HABICHT.

LINNUKE

Elas üks lind. Lind lendas madalale
pöösale. Seda nägi kass. Ta tahtis
lindu krahmata, kuid lind lendas
kuuse latva. Kass ronis talle järele.
Nüüd tõusis lind taeva alla, sinna
aga kass ei pääsenud.
Kas see lind veel elab või on te-
maga mõni õnnetus juhtunud, seda
ma enam ei tea.

MARJE PLEES
Vasalemma Lasteaiast

PEETRIKESE KÕVA UNI

Külla tungisid röövlid. Nad riisusid majad kraamist lagedaks, elanikel taskud rahast tühjaks. Kiskunud rahval ka riided seljast, toppis iga röövel endale jalga kümme paari pükse, ülle paarkümmend kuube. Ometi ei jäänud nad rahule, vaid karjusid:

«Andke veel midagi! Andke veel! Kui ei anna, lööme teil pead otsast ära.»

Nad vehkisid mõõkadega. Inimesed, juba särgiväel, võbisesid, surm suu ees.

Seal ütles külavanem:

«Meil pole enam muud kui Peetrikese kõva uni. Võtke siis seegi.»

Röövlitele kõlbas mis tahes. Nad tormasid tuppa, kus Peetrike puhkas, tema kõrval voodis pundar und. Röövlid haarasid une kaasa ja lahkusid.

Muidugi lõi nüüd Peeter silmad lahti ning kohe küsima:

«Miks ma ärkasin!»

Talle räägiti, et röövlid kõik, mis majades oli, oma lossi viisid. Sinna neile järele minna ei julge keegi.

«Aga mina oma und neile ei jäta,» kuulutas Peeter.

Ta laskis sada vankrit tuua, sada suksut effe rakendada. Ise juhtis esimest suksut, üheksakümmend üheksa sörkisid taga.

Tee viis koledasse padrikusse. Koledas padrikus oli kole pime. Kui Peeter röövlite lossini jõudis, kostis pealekauba hirmus mürin. See mürin pani koguni maa värisema, nõnda et püsti said seista üksnes hobused neljal jalal. Kuid Peeter otsis kaks kaigast ja kõndis nende najal siiski lossi sisse.

Ahaa, kellelt mürin tuli — röövlitelt! Nood norskasid keset suurt saali Peetrikese unepuntra ümber pikali maas, kõigil tema kõvast unest otsake peos.

Röövlite kaenla alt paistsid kompsud külarahva varaga. Peetrike viis need ära, meeste käed kukkusid põrandale pots ja pots. Röövlitel olid pea alla peidetud kotid röövitud rahaga. Peetrike kandis need minema, meeste pead potsatasid maha kolks ja kolks. Siis sikutas Peeter röövlitel võõrad kuued seljast, võõrad püksid jalast, kogemata ka nende endi omad. Sedasi sai ta täpselt sada vankrit kuhjaga täis. Oma unepundart pidi veel turjal tassima. Kui Peetrike tagasi koju saabus, teadis rahvas, et siitpeale pole enam kedagi karta. Sest ega ikka röövlid padrikust püksata välja tihka tulla! Peetrikesele karjuti hurraa. Ent tema ei mallanud kiitust kuulata, tõttas oma unepuntraga tuppa: kell lõi parajasti magamistundi.

Noh, et ta alati õigeaegselt voodisse heitis ja oma kõva une ise ilusti lõpuni magas, sestap ta nii vahva oli.

MOLDAAVIA KIRJANIK
ION DRUTSE

SALA- SÕBRAD

Viimase tunni ajal ütles õpetaja:

«Mis kord see niisugune on! Kuidas te eile koolist ära läksite!»

Bobotšel oma pingis punastas, kuigi ta polnud rohkem süüdi kui teised. Lihtsalt nende koolis on nagid liiga kõrgel ja esimese klassi lastel on raske mantleid nagisse panna või sealt võtta. Ära panna pole veel nii hull, siis ei kiirustata, aga koju ruttavad kõik: ning algabki kisa ja kära.

«Aga kuidas peaksid korralikud õpilased koolist lahkuma! Enne lähevad nagide juurde poisid ja annavad tütarlastele rõivad kätte. Seejärel riietuvad ise ning koos lahkutakse rahulikult koolimajast. On ju nii!»

Tüdrukud said kohe aru. Poisid said ka, aga hiljem. Ja siis helises kell. Bobotšel istus viimases pingis ja ta kustukumm oli kuhugi kadunud, nii et kuni ta kõik kokku korjas ja riidehoidu jõudis, seisis juba kogu klass nagide juures. Seisid ja seisid. Poisid ootasid, et tüdrukud riietuksid ja ära lähöksid, tüdrukud ootasid, et neile ulatataks mantlid. Ja siis otsustaski Bobotšel olla teistele eeskujuks. Ta pani portfelli aknalauale ja hakkas tütarlastele mantleid selga aitamaks. Ta tegi seda kiiresti ja hoolikalt, see hakkas talle meeldima, kuid keegi ei rutanud teda abistama. Tüdrukuid oli klassis palju — tervelt neliteist. Bobotšel läks koolist minema väsinult, kuid rõõmsa meelega. Järgmisel päeval kordus sama lugu, ja nii nädalat kolm: kogu esimene klass seisis ja ootas, kuni Bobotšel aitas tüdrukul riietuda. Siis panid ka poisid riidesse ja läksid koju.

Viimaks hakkas õpetajal Bobotšelist kahju ning ta lausus: «Aitab küll. Kui inimesed nii südamevad on, riietuge nagu enne...»

Bobotšel oli talle väga tänulik, kuid mitte seepärast, et tal oli raske olnud, vaid et lapsed itsitasid ja hüüdsid teda peigmeheks. Nähtavasti oli õpetaja seda kuulnud, ja ükskord kui nad kahekesi viimastena klassist lahkusid, silus ta Bobotšelil üle juuste ning lausus:

«Ära tee väljagi. See-eest on sinul klassis palju tõelisi sõpru.»

«Kus! Kes! Mulle pole keegi midagi öelnud.»

Õpetaja naeratas.

«Ega ütlegi. Need on salasõbrad.»

Tõlkinud ELLEN ORGMETS
Illustreerinud MARET KERNUMES

HILLE TÄNAVSUU

SIKERPUTI

SIKERPUTI

SÜND

Enne magamaminekut teeb Madli mängunurga kenasti korda nagu hea laps ikka. Paneb nukud ja karumõmmi tuftu, sätib väikevenna autod garaažis ilusasti ritta ja tõstab klotsid riulile. Siis hakkab joonistama. Igal õhtul tuleb ikka üks pilt teha. Kas emale või isale kingituseks — ühe viis isa tööjuurdegi —, mängunurga seinale panemiseks või hoopis niisama, oma lõbuks. Ega pildi joonistamine kergelt lähe, eriti kui tahad paberile panna vanaema kook-kaevuga maja koos õuekoer Serri ja karja kanadega. Tüdruk pahistab ja nahistab nii valjusti, et isa tähtsast raamatust pilgu tõstab.

«Mida sa seal sikedad!» küsib isa.

«Sikerdan... sikerputte.» Sest Serri on pildil rohkem elevandi moodi ja kanad pole üldse kellegi moodi.

«Oled meil ise üks väike Sikerput,» naeratab isa ja asub jälle paksu raamatu kallale.

Väikevend Taavi tuleb paterdades köögist: «Sikelplutt! Sikelplutt!»

Tema tahab ka joonistada, sest tema tahab ikka seda teha, mis teisel parajasti pooleli. Haarab laualt pliatsi ja sahmerdab siuhka-sauhka üle paberi.

Illustreerinud ENE PIKK

«Isa, Taavi joonistab ainult põhku. Nüüd jäid minu sikerputid kõik põhukuhja taha,» kaebab Madli.

MIKS HOBUNE KÄPULI KÄIB

Sikerput polnud elusat hobust lähedalt näinudki. Ja kus see linnalaps hobust näeb! Nüüd aga tõi onu kolhoosi tallist hobuse, rakendas saha ette ja hakkas vanememe aiamaal edasi-tagasi käima, mööda kartulivagusid — ikka hobune ees ja onu sahaga järel.

«Mis sa teed!» küsis Sikerput.

«Muldan kartuleid, et umbrohi neile liiga ei teeks ja nad paremini kasvaksid,» ütles onu ja lubas Sikerputil hobust katsuda. Pehme ja karvane oli nagu mängukoer.

«Aga miks hobune käpuli käib!» küsis Sikerput, kui onu uue vaoga tuli.

Onu ühmas midagi omaette, aga Sikerput ei saanud aru. Ja onu läks jälle.

«Vanamemm, miks hobune käpuli käib!» läks Sikerput oma küsimusega maasikapeenarde vahele, kus vanaema rohtu näppis. «Täpi käib ka käpuli ja Serri...» arvas vanamemm.

Täpi on vanaema lehm, naljakas täpp otsaes, ja annab head piima. Iga lüpsi järel joovad lapsed kruusitäie imemaitsvat sooja piima. Serri aga hüppab sama kõrgele kui tsirkusekoerad, nii et temaga saab tsirkust teha.

«Käivad küll, aga miks!» ei jäänud Sikerput rahule.

«Eks see ole looduse seadus,» ütles vanamemm ja läks rohukorviga karjakööki.

Ei, siin peab ikka mingi konks olema!

Selle peale Sikerput ei tule, et suured inimesed alati ei oskagi laste küsimustele vastata.

(Järgneb.)

KALJU KANGUR

KONTSERT

TÄIS ON OTSAST SAADIK
PÄÄSUKESI TRAADID.

KÕIGIL SELJAS UUED
MUSTAD SABAKUUED.

MIKS ON KÕIGIL UUED
MUSTAD SABAKUUED!

OO, KAS TE EI TEAGI!
KONTSERT ALGAB PEAGI.

KONTSERT LASTE KESKEL
ALGAB PÄÄSUKESTEL.

SESTAP SIIS NEED UUED
MUSTAD SABAKUUED.

PÄRAST ÄIKEST

KAUA TRUMMI TAGUS KÕU,
SAJUSOMPU MATTUS ÕU,
MÕÕDA NÕMME, PIKI PADU
KAUGENEK NÕUD VIHMASADU.

SINIKELLUKATELT ROHTU
KÕLKSATAVAD HARVAD TIBAD,
AGA MÕÕDA KASETOHTU
SIPELGATE PERE SIBAB.

KILLA-KÕLLA, KILLA-KÕLLA
JÄLLE PÄIKE KULDSE TÕLLA
KEERAB VÄLJA SÄRAVAST
SAJUPILVE VÄRAVAST.

8

PAUL-EERIK RUMMO

VESTLUS

«MINA OLEN VÄLISMAALANE.»

«MINA OLEN PÄRISMAALANE.»

«MINA OLEN PÄRIS-VÄLISMAALANE.»

«MINA OLEN PÄRIS-PÄRISMAALANE.»

«MINA OLEN PÄRIS-PÄRIS-VÄLISMAALANE.»

«MINA OLEN PÄRIS-PÄRIS-PÄRISMAALANE.»

«MINA ELAN VÄLISMAAL.»

«MINA ELAN PÄRISMAAL.»

«EGA MINAGI MÄNGUMAAL ELA.»

JA NII EDASI.

VAIKE VÄLJAOTS

MIHKLID

MEIL ON MIHKLEID MITU REAS –

VALIDA VÕID NENDE SEASTI!

TORU-MIHKEL TOIDULAUAS TORISEB,

JORU-MIHKEL JONNINUTTU JORISEB,

MÜRA-MIHKEL MÜRGELDAB, ET KÕRVAD LÖÖVAD PILLI,

KURI-MIHKEL KISKUS AIAST LILLEPEENRALT LILLI,

PAHA-MIHKEL PEITIS ÄRA VENNAKESE TASSI,

KIUSU-MIHKEL KIUSAS EILE NAABRI ÕUES KASSI...

MEIE MIHKEL MUIDUGI ON HEA JA PAI.

MIHUKE MIHKEL SIIT SINULE SAI?

Illustreerinud JAAN TAMMSAAR

OSSEEDI KIRJANIK
GEOR TŠEDŽEMTÕ

SÜGIS

VAATA, NÄE,
ÜLEVALT MÄELT
TULEB TEED MÕÖDA
JA AUULI PÕÖRAB
MEES KOLLASES HÖLSTIS!

VAATA, NÄE,
TOOB MEILE MÄELT
PÖLLES KOLLASES
VILJU KULLASEID –
PIRNE JA MELONEID,
PLOOME JA MURELEID!
KOLLANE PÖLL ON TÄIS
KOLLASEID NISUPÄID.

NÄE, KUI PALJU KANNAB,
NÄE, KUI PALJU ANNAB
MEILE MEES KOLLASES HÖLSTIS!

Tõlkinud HELJO MÄND

Illustreerinud VÄINO TÖNISSON

Enne lendu

Reisilennuki teesaatmine on väga vastutusrikas tegevus. Selleks algavad ettevalmistused juba mitu tundi enne lendu. Esimestena tulevad lennuki juurde tehnikud. Nad vaatavad järele, kas kõik lennuki seadmed on korras: mootorid töötavad hästi, tüürid liiguvad vabalt, rattad tõusevad sujuvalt tiivapesadesse. Proovitakse, kas raadio töötab raginata ja mõõteriistad näitavad õigesti. Siis lastakse vooliku kaudu suurest tsisternautost lennuki paakidesse kütust. Ja juba laaditakse pagasiruumi postipakke...

Samal ajal on ka lendurid tegevuses. Nad käivad kõigepealt arsti juures, et õhus poleks ootamatult haigust karta. Seejärel minnakse ilmajaama. Peab ju teadma, kas ei ole lennuteel oodata tugevat äikest ja milline on ilm lennusihtkohas. Ka tuule tujusid tuleb arvestada. Kange tuul võib lennuki õigelt suunalt kaugele kõrvale kanda. Vahepeal saabuvad reisijad lennujaama. Reisijad registreerivad sõidupiletid ja kogunevad lennuvälja ääres olevasse koridori. Lennuki

juurde lähuvad reisijad üheskoos ja tingimata saatjateta. Saatjad ainult segaksid lennukite liikumist lennuväljal.

Mööda kõrget sõiduktreppi tõustakse lennukisse. Ka lendurid lähuvad oma kohtadele. Stjuardess seab valmis kandiku kompvekkide ja limonaadiga, et neid lennu ajal reisijaile pakkuda.

Kui reisijatel on kinnitusrihmad korralikult ümber, suleb pardamehaanik hoolikalt kõik välisused ja kaubaluugid. Reis võib alata.

Kuid suurteil reaktiivlennukitel ei panda mootoreid veel tööle. Lennuki ette sõidab veoauto ja veab õhuhiiglase stardirajale. Alles seal käivitatakse mootorid. Nii kulub vähem kütust ja saatjatele lennujaama ees ei paisku peale mootorite gaasijoad.

Lõpuks on kõik ettevalmistused tehtud. Kui lennuvälja kohal ei ole teisi õhusõidukeid segamas, antakse stardikäsk. Hõbedane lennuk kaob kiiresti pilvede varju.

ANTS KÜNNAPUU

SINU SÕBRAD VÄLISMAAL

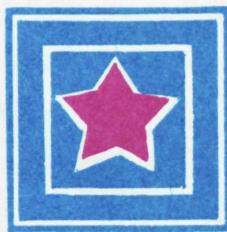
Oled kindlasti kuulnud, et peale Nõukogudemaa on ka teistes riikides pioneere. Aga kas seal on ka väiksemate laste koondisi, nagu on meie oktoobrilapsed? On küll. Ka teiste maade pioneerid hoolitsevad oma nooremate õdede-vendade eest, kellest niisamuti peavad tub-

lid pioneerid kasvama. Niisiis: Ungaris on väikesed trummilööjad, Bulgaarias — tšavdarlased, Poolas — julged, Tšehhoslovakkias — sädemed, Vietnami DV-s — augustilapsed, Saksa DV-s — noored pioneerid, Austrias — tormilinnud, Inglismaal — haldjad, jne.

VÄIKESED TRUMMILÖÖJAD

Ungaris nimetati juba 1848. aasta revolutsioonist osavõtnute lapsi väikesteks trummilööjateks, sest nad abistasid oma vanemaid võitluses vabaduse eest. Nende auks kannavad tänapäeva Ungaris väikeste trummilööjate nimetust 8—11-aastased lapsed, kes tegutsevad pioneerimalevate juurde kuuluvates rühmades.

Et saada väikeseks trummilööjaks, tuleb anda töötus: «Tänasest päevast peale kannan uhkusega väikese trummilööja nime. Töötan oma seltsimeeste ees, et täidan alati meie seaduse kuut punkti ning valmistan palju rõõmu oma vanematele kasvatajatele ja pioneeridele.»

SEADUSED
AGA
ON
SELLISED:

TRUMMILÖÖJA ON USTAV OMA KODUMAALE.
ARMASTAB JA AUSTAB VANEMOID, ÕPETAJAID.
TÄIDAB KÕIKI ÜLESANDEID.
RÄÄGIB ALATI TÕTT.
ON KORRALIK JA PUHAS.
ABISTAB KÕIKJAL, KUS SAAB.
VÄIKESED TRUMMILÖÖJAD KANNAVAD SINIST
KAELARÄTTI JA RINNAMÄRKI
(SEDA NÄED LOO ALGUSES) NING NENDE
TERVITUS ON «ELÖRE!» («EDASI!»).

TŠAVDARLASED

7—9-aastased Bulgaaria õpilased kuuluvad tšavdarlaste gruppidesse. Tšavdar oli bulgaaria rahva kaitsja, kangelane.

Lapsi võetakse tšavdarlasteks pidulikel koondustel 20. aprillil. Sel päeval 1876. aastal algas bulgaarlaste ülestõus türki ikke vastu. Tšavdarlased kannavad sinist kaelarätti — sinine on pilvitu, rahuaegse taeva värvus.

Nagu meie oktoobrilastel, nii on ka tšavdarlastel oma reeglid: Tšavdarlased õpivad hästi, armastavad tööd, austavad vanemaid inimesi, kasvavad lõbusateks, terveteks, julgeteks. Tšavdarlaste juhiks on kommunistlikud noored ja pioneerid.

2,5 M
5
10
40
60

AULID ON VÕIDUMEHED

Veelinde on kahesuguseid: ühed oskavad ainult vee peal ujuda, aga teised ka vee all. Luik ja piilupart sügavat vett ei armasta. Veemutukaid saavad nad põhjast kätte vaid siis, kui nende lapik nokk maiuspaladeni küünib. Seejuures peavad linnu sabaots ja jalad tingimata veepinnale jääma. Hoopis isemoodi lugu on sukeldujatega. Nende tiibadest saavad vee all aerud. Sukelduma sunnib neid kas tühi kõht või kuri vaenlane.

... Seekord said laheveel kokku vaeras ja hahk. Mõlemad olid heas tujus ja hakkasid hoopilema, kumb sügavamale sukeldub. Algas veepidu. Lustilisi sukeldumisvõistlustest osavõtjaid tuli teisi. Põhjust lendasid kohale aulid, lõunast kormoranid. Lainetel kiikusid vardid, kividel kükitasid kosklad. Jõuprooviks sõuti lahe kõige sügavamasse soppi. Kohtunikeks valiti pikasabalised aulid, sest nendega ei oleks suutnud keegi võistelda.

Õhus lendesid tiirud, nemad pidid valju kisaga võistluse algust kuulutama. Aulid, kes tervelt kaks minutit võivad hinge kinni pidada, sukeldusid kontrollpostidele — veealustele kividetele istuma. Tiirud hakkasid kisama. Sukelduma söötsid punapäised vardid ja merivardid, jääkosklad ja rohukosklad, tõmmu- ja mustvaerad ja lõpuks hahad.

Esimene kontrollpost asus kahe meetri sügavusel — täismehete üle pea vees. Nii sügavale sukeldusid kõik võistlejad. Aga siis loobus edasisukeldumisest punapea-vart. Tema rekordiks jäi kaks ja pool meetrit. Teisest võistlust kontrollivast aulist, kes asus viie meetri (nii pikk on telefonipost) sügavusel, libisesid mööda kõik vaerad, hahad ja merivardid. Nüüd jäi merepõhja veel meeter. Seal välvava aulini jõudis vaid hahk. Teistel lindudel oli jõud otsas ning nad pidid veepinnale tagasi kiirustama.

Hüljes, kes vee all on kaladestki väledam, juhtus sukellindude võistlust pealt nägema. Hülgega on linnud alati sõprust pidanud, ja nüüd tahtsid aulid ka tema otsust kuulda. Loivaline kiitis kõiki võistlejaid ja kinkis hahale võidu eest suure suutäie maitsvaid südakarpe. Siis aga kutsus ta süvameretele kaasa aulid ja võõra-maa linnud kormoranid. Linnuriigi kõige kangemad sukeldujad pidid lõpliku võitja selgitama.

Aulid võitsid. Nemad sukeldusid kuni kuuekümmne meetri sügavusse. Kormoranid neljakümnest meetrist sügavamale ei jõudnud. Paks ja täpilise kasukaga hüljes liigutas vurre ning lubas ka järgmisele lindude veepeole tulla.

TIIT RANDLA

Illustreerinud SILVI VÄLJAL

PUNAPEA-VART

ROHUKOSKEL

TÕMMUVAERAS

HAHK

KORMORAN

AUL

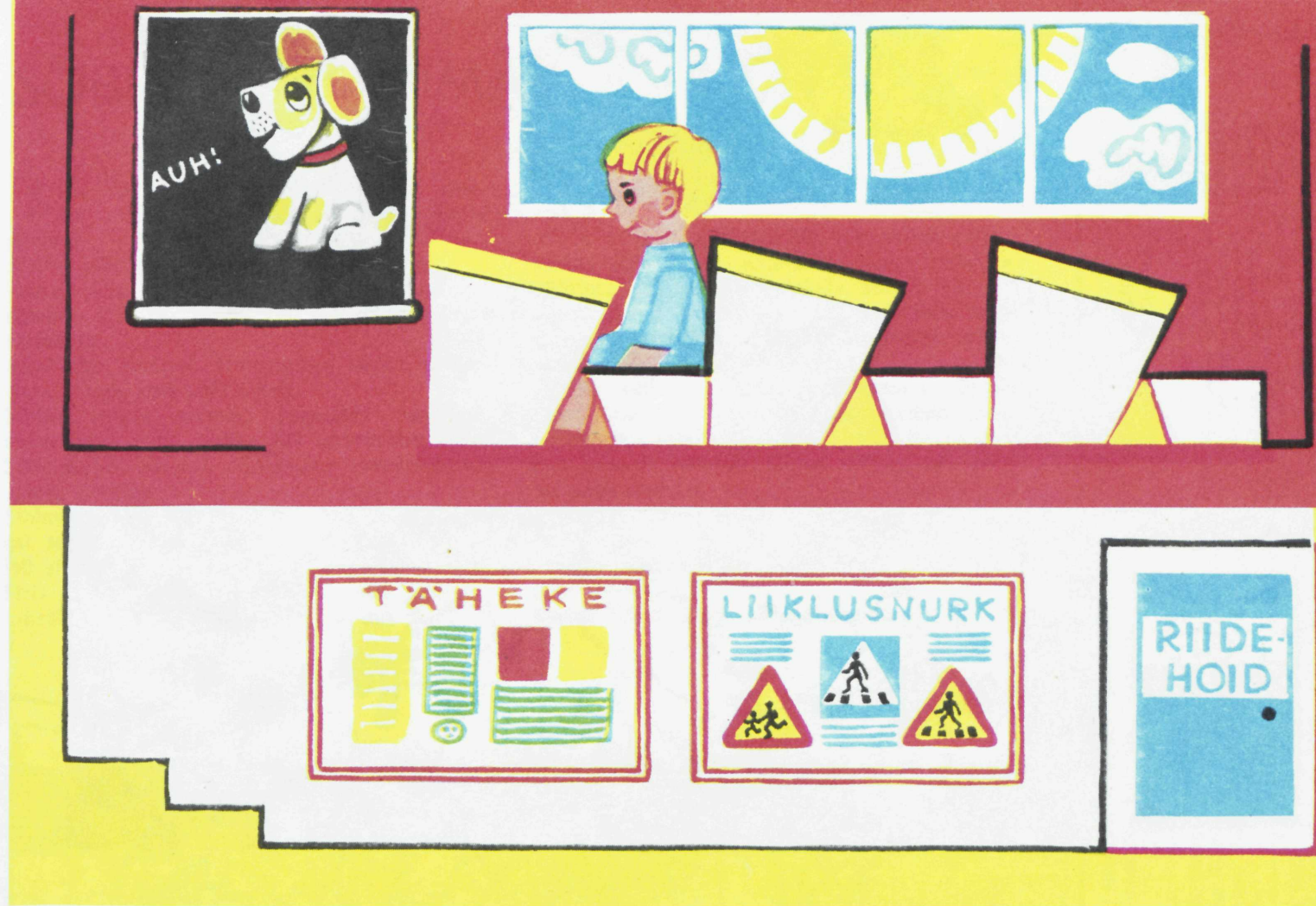
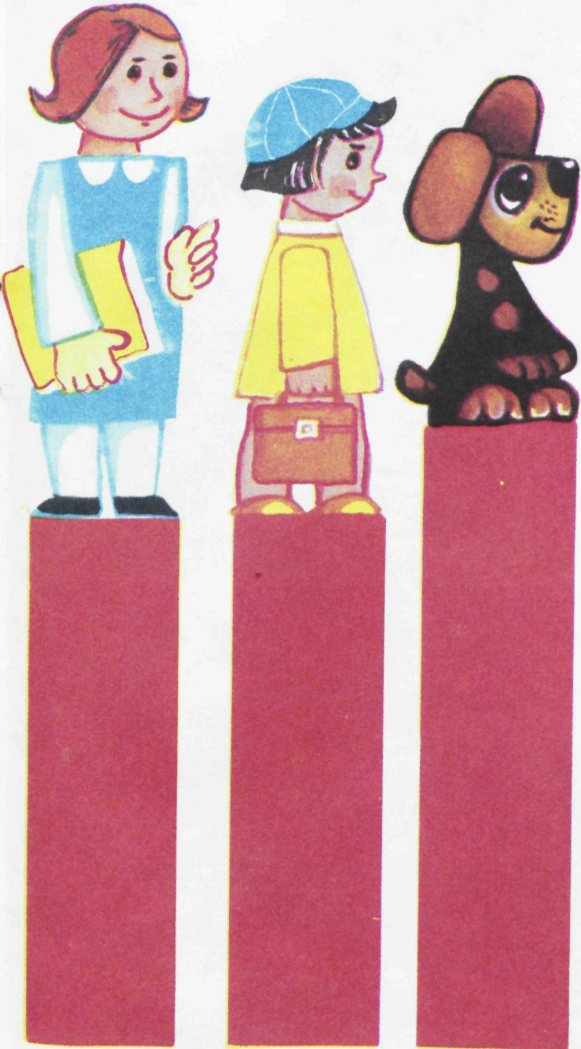

TÄHEKESE

TASKUTEATER
ESIETENDUB
LAULUMÄNG
SIIRI JA
MUKI
KOOLIS

Võta terava otsaga taskunuga ja lõika mööda jämedalt frükitud musta joont paber läbi. Edasi lõika välja osalised: õpetaja, Siiri ja Muki.

Nüüd on kõik ettevalmistused tehtud. Siiri tuleb kooli, astub trepist alla ja läheb riidehoiu. Muki sibab tema kannul. Mõlemad kaovad riidehoiu ukse faha. Kui me Siirit jälle näeme, on ta palifu seljast võtnud, tuleb, Muki ikka kannul, paremalt poolt klassi ning läheb oma kohale. Vasakult siseneb õpetaja.

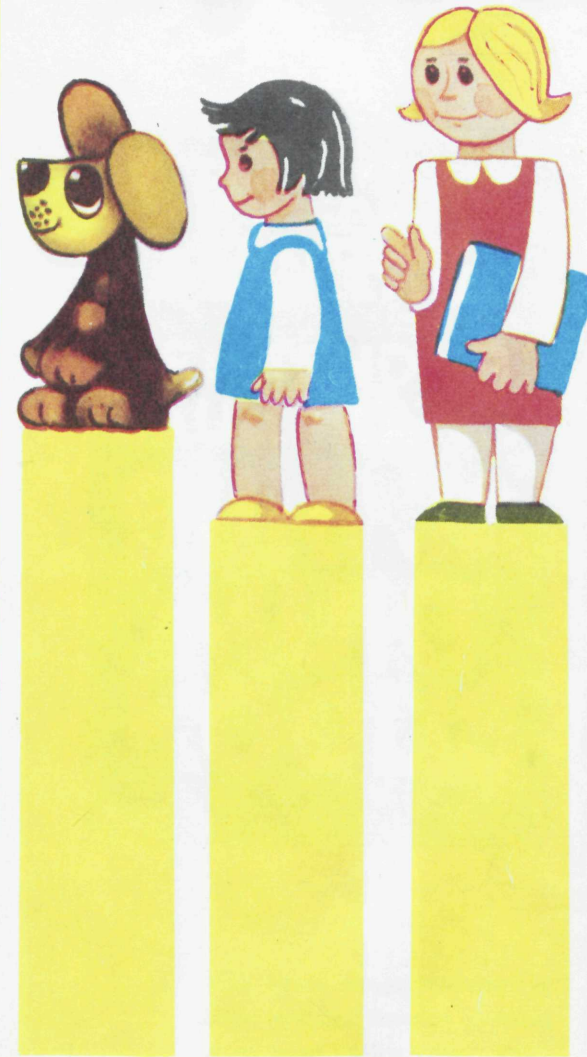
Õpetaja: Tere, lapsed! Täna on esimeseks tunniks loomalugu. Kes ütleb, mis häält teeb koer!
 Muki (pistab korraks pea välja): Auh-auh!
 Õpetaja: Õigus. Siiri saab viie. Aga kes teab, mis häält teeb kass!
 Muki (pead tõstes): Urrr!
 Õpetaja: Vale. Selle vastuse eest pean ma Siirile kahe panema.
 Siiri (nutuseft): Ei taha kahte! Ega

mina ei öelnud «urr!», Muki ütles.
 Õpetaja: Soo! Või Muki. Kes see Muki on? Niisugust õpilast nimekirjas ei ole.
 Siiri (laulab):
 Muki on koerake,
 tilluke koerake.
 Muki teeb...
 Muki (hüppab pingi peale, heledalt): Auh, auh, auh!
 Siiri:

Mustad tal silmad on,
 must on ka ninake.
 Muki teeb...

Muki: Auh, auh, auh.
 Õpetaja: Lapsed, mis te arvate, mis hinde me Siirile ja Mukile laulu eest paneme!
 Lapsed (läbisegi): Viis, viis, viis!
 Õpetaja: Olgu nii. Siirile viis ja Mukile viis.

Kui kõik su sõbrad on laulmängu «Siiri ja Muki koolis» näinud, too õige uus näidend lavale. Mõtle see ise välja. Selle lehe teisel küljel on lavapilt, kus saad mängida näiteks tunni või koolipäeva lõppemist.
 Kui tarvis, võid ju tegelasi juurde joonistada.

ARVA ÄRA! ARVA

Neil lindudel on varsti ees esimene lend soojale maa-
le. Arva ära, missuguses pesas keegi üles kasvas!

SÕBRAKS SOBIMATU

SILVIA TRUU

Sirts suvitas sametsiledal samblal, sirts-tas suvesoojuses: «Sirts! Sirts! Sirts-sirr!»

Sinine sitikas sibas sõnajalalt samblale.

«Sina, sirts, sirstad suurepäraselt, summ-summ!» sumises sinine sitikas. «Saame sõpradeks!»

«Sõbraks sinuga! Sinusuguse sinise sitikaga!» saagis sirts sallimatult.

Sinine sitikas solyus, sulpsatas samblalt solisevasse sohu, sattus siis surmasuhu.

Sirts sulges silmad, soojendas suvesoojuses selga, sirstas.

Sinine sitikas solistas soos, siples, siputas, sai suure surmaga sambla servale. Samb-lalt sibas sitikas sõnajalale.

Sirts sirstas siidisel samblal, sitikas sumises siksakilisel sõnajalal.

Saabus september, saabusid sügisesed sajud.

«Sirts, sirka siia sõnajalale!» soovitas sinine sitikas sõbralikult. «Sammal sajuga salalik.»

«Sinuga samale sõnajalale!» solvus sirts.

Sajud sagenesid, suurenesid. Sametine sammal solises soona. Sirts siples, siputas, sattus surmasuhu.

«Sinine sitikas,» sirstas sirts, «saame sõpradeks! Sinust sai suvel sangar: suutsid soos surmasuust samblale saada. Siruta, sinine sitikas, sirtsule sörmgi! Siruta, sitikas, siis saame sõpradeks.»

Sitikas sikutas sirtsu sõnajalale, samas sumises:

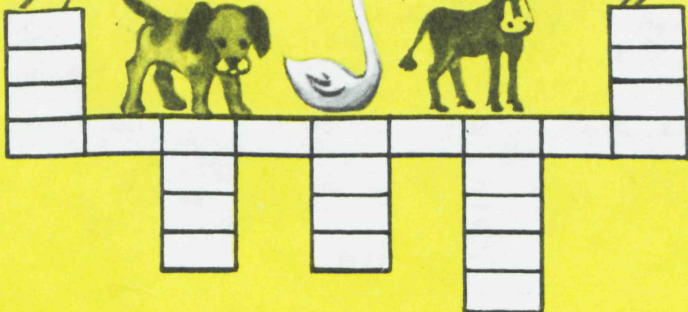
«Sinusuguse südametuga sõbraks! Sina sõbraks sobimatu.»

Sinine sitikas sibas sõnajalalt saarele.

Illustreerinud EVI SEPP

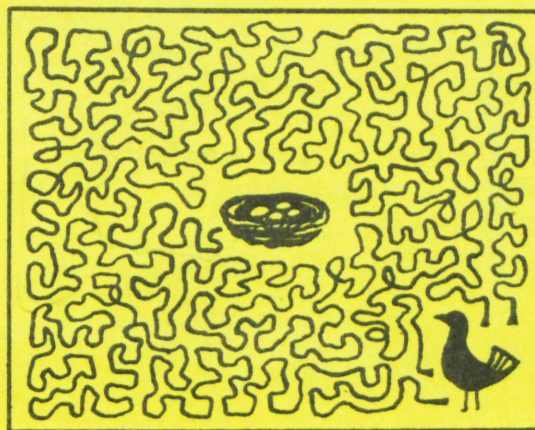

Leia ühe laulja laulu sõnad!

Kuidas lind leiab pesa?

Kolm sõpra läksid koos koolist koju. Igaüks üksikult oleks oma kodutee käinud kümne minutiga. Kui palju aega kulub kolmel poisil koos minnes!

ARVA ARVA! ARVA

ELKNO Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 9 — 1973, XIV aastakäik, ilmub üks kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 007, Pärnu mnt. 67 a.

Kolleegium: V. Kotkas, H. Mänd, A. Piirma, H. Pukk (peatoimetaja), H. Raigna, H. Rattiste. Kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja V. Hurt, vanemkorrektor E. Orgmets. Telefonid: vastutav sekretär 681-319; kunstiline toimetaja 681-321; koolielu, teadus, tehnika 681-315; kirjandus, kirjad 681-317; vanemkorrektor 681-316; üldtelefon 681-318.

Laduda antud 23. VII 1973. Trükkida antud 15. VIII 1973. Trükiary 63 000. Paber 90×60/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2,65. MB-06799. Tellimise nr. 2024. EKP Keskkomitee Kirjastuse Trükkikoda, Tallinn 200 007, Pärnu mnt. 67 a.

Esikaanel IIVI SAMPU
joonistis «Koolisõbrad».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Комитета Пионерской организации Эстонской ССР «Тяжеке» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии, Таллин-200 007, Пярну маantee, 67-а. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200007, Пярну маantee, 67-а. Цена 15 коп. Заказ № 2024. Тираж

«Täheke»
1973

5
4
3
2
1

Auh! Auh!

Täna ma kirjutasin teile ühe niisuguse luuletuse:

JÄLLE KLÄHVIMIST
ON TULVIL KOOLIÕU.
KOOLIKELLA OOTEL
KRIPELDAMAS IGA KOERA KOERAPÕU.
SUVEJUTTE JÄTKUB TUNDIDESS
MITMEKS-MITMEKS PÄEVAKS VEEL.
SUVINE ON MITU AEGA
IGA KOERA KOERAMEEL.
LIPPAB RÕOMSALT LIGI SULLE
MÕNI VANA SÕBER PENI,
PATSAB KÄPA ÕLALE:
«OLE TUBLI UUE KEVADENII!»

Mina soovin teile sedasama. Nii et olge tublid õppima! Minule aga kirjutage sellest, mida huvitavat te koolis teete. Jään ootama! Minu semude pildid saavad seekord Elvi Talson ja Maie Sepping Pärnust, Eve Hergauk Tallinnast, Pille Viirg Uhtnast, Helve Liblikas Juurust ja Tiiu Koskel Kiviõlist.

Grasse

* * *

SA TEA
JA SEDA MEELES PEA:
KUI TAHAD SÕPRA LEIDA HEAD,
KA ISE HEAKS SELTSIMEHEKS JÄÄMA PEADI!

EVE HERGAUK
Tallinnast

MINU PINGINAABER

MUL ON TORE PINGINAABER KARIN.
TA MU SÕPRADEST ON PARIM.
KUI MA MIDAGI EI OSKA, MIND TA AITAB.
TEDA KUIDAGI EI SAA LAITA.
TAHAKSIN OLLA NIISAMA HEA,
AINULT KUIDAS, SEDA VEEL EI TEA...

MAIE SEPPING
Pärnust

LEEDI

KODUS ON MEIL KUTSU LEEDI.
MUSTA LEIBA TA EI SEEDI.
TA SÖÖB SAIA, ROSINAT,
KOMMI MITU TOSINAT.

PÄEVA JOOKSUL MÜRA, KÄRA
TIHTI VÄSITAB TA ÄRA.
LEIAB ÜLES PEHME VOODI,
HAUGUB SEALT SIIS KOERA MOODI:
AUHI

VAHEL VINGUB VÄIKSEST VALUST,
JOOKSEB MÕÖDA LAUAALUST.
HAUGUB RÕÖMUST. HAUGUB VIHAST,
KUI TA TOIT EI OLE LIHAST.

ELVI TALSON
Pärnust

HIND 15 KOP.
ИНДЕКС 78231